

21 DE MARÇ
DEL 2013

DE LA
DIA MUNDIAL

Una iniciativa de:

Generalitat de Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes

ilc.cultura@gencat.cat
http://cultura.gencat.cat/ilc

info@fcacu-unesco.org
www.fcacu-unesco.org

I la participació de:

Serveis Territorials del Departament de Cultura, Biblioteques de Catalunya, Departament d'Ensenyament, Departament de Justícia, Consorci per a la Normalització Lingüística, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, Fundació Catalana Síndrome de Down, Gremi de Llibreters de Catalunya i l'Institut Català de les Dones.

© del poema de Zoraida Burgos

© de les traduccions: Roger Friedlein, Abraham Berhe, Anna Crowe, Hesham Abu-Sharar, Carlos Vitale, Antònio Altarriba, Annie Bats, Tomás Mac Síomóin, Sameer Rawal, Francesco Ardolino, Xu Lingling, Anne-Lise Cloetta, Xavi Gutiérrez, Sofia Fonseca, Yolanda Huañec Patilla, Jana Balacciu Matei, Lilia Khabibullina, Andrii Antonovskiy i Catalina Girona, Huma Jamshed i Abdou Mawa N'diaye, per a les llengües respectives.

http://diamundialpoesia.wordpress.com

Disseny gràfic i pintura: Victor Oliva

Impressió: Vanguard

DL: B-4.344-2013

Rus

Arren qu'era votz

Esmudit eth vent,
qu'inventam eth silenci, er equilibri.
Arren qu'era votz, eth poèma,
apròpe espacis dubèrti,
acuelh eth temps
—sable que sense pietat
còle e non s'arture—,
arraïtze er instant, tan fragil.
Arren qu'era votz, eth poèma,
deschifre era clau, eth sòni,
eth son pregon des mòrti,
es signes ara escurs dera guardada,
era herida alugada des amants,
eth ròi des bromes
a punta de dia,
es contralums opacs des paisatges
e es lues flotant sus es aigües.
Arren qu'era votz, eth poèma,
dissòlv es tempsi des vèrbs,
somet eth desbrembe.
Eth vèrs que reten enes dits eth gèst,
eth caudheired intacte dera pèth.

Zoraida Burgos
Revirada: Xavi Gutiérrez Riu

Occità (aranès)

Portuguès

Apenas a voz

Calado o vento,
inventamos o silêncio, o equilíbrio.
apenas a voz, o poema,
aproxima os espaços abertos,
acolhe o tempo
—areia que sem piedade
desliza e não se detém—,
agarra o instante tão frágil.
Apenas a voz, o poema,
decifra a chave, o sonho,
o som profundo dos mortos,
os sinais agora obscuros do olhar,
a ferida acesa dos amantes,
o fogo das nuvens
ao romper da aurora,
a contraluz opaca das paisagens
e as lues flutuando sobre as águas.
Apenas a voz, o poema,
dissolve os tempos verbais,
submete o esquecimento.
O verso retém aos dedos o gesto,
o arpejo intacto da pele.

Zoraida Burgos
Tradução: Sofia Fonseca

Quitxua

Sapalla kunka

Wayra ch'iniy chin
ch'inta paqarichinchis, kuskallan.
Sapalla kunka, harawiy
hap'in pacha kichariyta,
tiempu hap'in
—aqu manan khuyaykuspa
suchuychin manan sayachispa—,
kunanlla saphichaiy, p'akihinalla.
Sapalla kunka, harawiy,
pakasqata paskariy, punuy,
wañukunapa ukhupi uyarikamuq,
kunan unanchay yana qawanan,
munakuykunaqpa k'iri yawrachik,
phuyukunaq
k'anchay ñawpaq,
mama pachanchista yanaq k'anchakunan tutayachin
unu patanpi killakuna yuytuchkán.
Sapalla kunka, harawiy,
timpu ruwanakunata paskariychin
qunqachispa.
Allin qillqay didukunata aknay kachayninta qhipachin,
chiri hunp'iy ukhu qara kurpuypi kachkan.

Zoraida Burgos
T'ikraq: Yolanda Huañec

Romanès

Doar vocea

Amuțit vântul,
inventăm liniștea, echilibrul.
Doar vocea, poemul,
apropie spații deschise,
primește timpul
— nisip fără miță,
ce necurmat lunecă —,
fixează fragila clipă.
Doar vocea, poemul,
cheia-nțelege, visul,
grav, timbrul morților,
semnele, acum obscure, ale privirii,
rana arzândă a-ndrăgostiților,
roșeața norilor
în mijit de zori,
opace, luminile peisajelor
și lunile plutind peste ape.
Doar vocea, poemul,
dizolvă-ale verbelor timpuri,
supune uitarea.
Versul reține în degete gestul,
tremurul pielii, intact.

Zoraida Burgos
Traducere: Jana Balacciu Matei

Ucrainès

Только голос

Ветер беззвучно шумит,
Молчание дышит, равновесие дрожит,
только голос звучит, только стих,
открытых пространств
собирает время,
песок утекает неумолимо
ничто не удержится,
только тончайший момент
закрепляет голосовое звучание, только стих
расшифровывает коды,
глубокие звуки умерших,
уже потемневшие взгляды, сны,
кровоточащие раны влюбленных,
розовеющие облака при рассвете,
свет неясный пейзажей,
мерцающие лунные блики на водной глади,
только голос звучит, только стих,
растворяет время глаголов,
превращаясь в забытье,
стих задерживает в пальцах жест,
охлаждает нетронутость кожи.

Zoraida Burgos
перевела: Lilia Khabibullina

Urdai

Лише голос

Замовк вітер,
вигадуємо тишу, рівновагу.
Лише голос, вірш,
наближує відкриті простори,
прихищає час
— пісок, що невблаганно
сковзає і не затримується —
вкоріює мить, крихку таку.
Лише голос, вірш,
розгадує ключ, мрію,
глибокий звук мертвих,
знаки, ще тьмяні, погляду,
роз'ятрена рана коханців,
червоність ммар
на зламі світанку,
непрозорі контражури краєвидів
і місяці що ковзають гладдю вод.
Лише голос, вірш,
розчиняє часи дієслів,
підкоряє забуття.
Вірш утримує в пальцях порух,
тремтіння непорочне шкіри.

Zoraida Burgos
Переклад: Andrii Antonovskiy i Catalina Girona

Wolof

Batt bi doŋ

Takk geelaw li
Sàkk seelaw si, yemale.
batt bi doŋ, taalif bi.
aksi ci bayaal yu ubbeku
teeru jamono
— suuf ñaak yërmande
di tarxis te baña taxaw—,
Reenal diir bi, bu dègèrul dara.
batt bi doŋ, taalif bi
càmbar caabi ji, gént gi
coow cu soori bu weey jëwut yi
giis giis yu lëndëm ci xool bi,
gòom mu ni ci ngooro ubbeku
xonjaay yu niir yi
ci jël gi
taf tafu leer gi nëbbu ci gànax gi ñakk
Te weer yi di tèm ci dox yi
batt bi doŋ, taalif bi
séyyal jamono yi magal baati jëfiin yi,
Takk fatté
xajju taalif bi teyyé joxaañab baraam yi
Seeral der bi

Zoraida Burgos
Tekki gi: Abdou Mawa N'diaye

وقت کو کھیرتی ہوئی

صرف آواز
ہوا میں تیرتی ہوئی
خاموشی اور نتوان
آواز ایک نظم
کھلی فضاؤں میں
وقت کھیرتی ہوئی
بے دردی سے اُڑتی ہوئی ریت
جو کہ دہری چلی جاتی ہے اور نہیں رکتی
بکھری چلی جاتی ہے
صرف آواز ایک نظم
خوابوں کے راز بتاتی ہے
گہری مرد و خاموشی
منزل کا نشان اور کالی آنکھیں
محبت کرنے والوں کے دُشمن کو جانے والی
بادلوں کو اُٹھاتی ہیں
سحر کے وقت
روشنی کا چال چلنی ہیں
اور چاند پانی پر تیرتا ہوا
صرف آواز ایک نظم
وقت کو کھیرتی ہوئی
کالی دھات کی مانند
الٹا ڈالکیوں کے استارے میں جکڑے ہوئے
کاروں و تارے

Zoraida Burgos
ترجمہ: ہما جمشید
Huma Jamshed

El dia 21 de març va ser proclamat per la UNESCO Dia Mundial de la Poesia. Per festejar-lo la poeta tortosina Zoraida Burgos ha escrit el poema "Només la veu", que hem traduït del català a vint llengües més, les altres oficials a Catalunya i algunes d'escollides entre les que parlen els altres ciutadans del país.

Zoraida Burgos (Tortosa, Baix Ebre, 1933). Poeta i narradora. Diplomada en Biblioteconomia per la Universitat de Barcelona, ha exercit principalment de bibliotecària. Ha estat, durant molts anys, l'única veu femenina de la literatura de les Terres de l'Ebre i forma part —juntament amb Jesús Massip, Manuel Pérez Bonfill i Gerard Vergés, entre altres— de la generació de la postguerra catalana a Tortosa. La seva trajectòria literària s'inicia l'any 1970 amb l'obtenció del premi Màrius Torres pel poemari *D'amors, d'enyors i d'altres coses*. Cal destacar també la seva obra en prosa (*L'obsessió de les dunes*, 1993) i la publicació de diversos llibres de narrativa infantil.

Amb aquesta iniciativa, la Institució de les Lletres Catalanes i la Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO, amb la col·laboració dels Serveis Territorials del Departament de Cultura, el Departament de Justícia, el Departament d'Ensenyament, les Biblioteques de Catalunya, el Consorci per a la Normalització Lingüística, els Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, la Fundació Catalana Síndrome de Down, el Gremi de Llibreters de Catalunya i l'Institut Català de les Dones, us proposen convertir el Dia Mundial de la Poesia en una gran festa de la paraula i de les lletres.

Només la veu

Emmudit el vent,
inventem el silenci, l'equilibri.
Només la veu, el poema,
atansa espais oberts,
acull el temps
—arena que sense pietat
llisca i no es detura—,
arrela l'instant, tan fràgil.
Només la veu, el poema,
desxifra la clau, el somni,
el so profund dels morts,
els signes ara obscurs de la mirada,
la ferida encesa dels amants,
la vermellor dels núvols
a trenc d'alba,
els contrallums opacs dels paisatges
i les llunes surant sobre les aigües.
Només la veu, el poema,
dissol els temps dels verbs,
sotmet l'oblit.
El vers reté als dits el gest,
el calfred intacte de la pell.

Zoraida Burgos

Nur die Stimme

Verstummt der Wind,
erfinden wir die Stille,
das Gleichgewicht.
Nur die Stimme,
das Gedicht,
eröffnet freie Räume,
empfängt die Zeit
— Sand,
der ohne Erbarmen
rieselt und nie innehält —,
verankert den Moment,
den zerbrechlichen.
Nur die Stimme,
das Gedicht,
entschlüsselt den Code,
den Traum,
den tiefen Klang
der Toten,
die nunmehr dunklen Zeichen
des Blicks,
die brennende Wunde
der Liebenden,
die Röte der Wolken
zur Morgendämmerung,
das matte Gegenlicht
der Landschaft
und Monde,
die auf den Wassern
treiben.
Nur die Stimme,
das Gedicht,
zerstreut die Zeiten
der Verben,
unterjocht das Vergessen.
Der Vers bewahrt
die Geste an den Fingern,
das ungebrochene
Schaudern auf der Haut.

Zoraida Burgos
Übersetzung: Roger Friedlein

Seule la voix

Le vent s'est tu,
nous inventons le silence,
l'équilibre.
Seule la voix,
le poème,
accoste des espaces ouverts,
accueille le temps
— sable qui sans pitié,
sans fin glisse —,
enracine l'instant,
si fragile.
Seule la voix,
le poème,
déchiffre la clef,
le rêve,
le son profond
des morts,
les signes maintenant
obscurs du regard,
la blessure de feu
des amants,
la rougeur des nuages
au point du jour,
les contre-jours opaques
des paysages
et les lunes flottant
sur les eaux.
Seule la voix,
le poème,
dissout le temps
des verbes,
soumet l'oubli.
Le vers retient
entre les doigts
le geste,
le frisson intact
de la peau.

Zoraida Burgos
Traduction: Annie Bats

Amharic

ዜማ ብቻ

በሚያደነዝዝ ነፋስ ውስጥ ሆነን
የየሬሳችንን ሚዛን አንፈጥራለን፣
ይህ ሁሉ ይሆን እና ክፍተቱን ሁሉ የሚሞላው
ጊዜውን ሁሉ የሚቀንብበው፣
አንደጅረት የሚፈሰውን ጊዜ የሚሞላው
ዜማ ንባብ ብቻ ነው፣
አርግጥ ነው ዜማ ግጥም ብቻ ነው
ጥልቁን የሞት ድምጽ
ብሁቱን ህልም ቁልፉን የሚያጠባው
የፍቅረኛሞችን ፍፍቆት መተያየታቸውን የሚያበራው

ጥቁሩን ደመና የሚገልጠው
የሀይወት ትንላኢ ኅሁ የሚቀደው
በግጥም በዜማ በንባብ ብቻ ነው።
የቋንቋውን ግስ የጊዜ ስርአቱን
ውጉን የሚሽረው
የተጎዳን መንፈስ ጻስሶ የሚያሽረው
ግጥምና ዜማ ንባቡ ብቻ ነው።

Zoraida Burgos
Traducción: Abraham Berhe

Gan ach guth

Gaoth ina tost
cumaimid ciúine,
cothromaíocht.
Gan ann ach guth,
dán failmhe ag fás
am an baile
—sciorrann gaineamh
go míthróaireach gan stad—
prap-phréamhaíonn,
leochailleach
Gan ach guth,
dán a léann brí,
aisling fuaim dhoimhin
na marbh comharthaí
doiléire na féachana
goin lasta na leannán
deirge na néal
le breacadh lae
cúlsolas tírdhreach
dhorcha is gealaigh
ar snámh ar uisce.
Gan ach guth,
dán tráth leáite
na mbriathar,
an t-olldhearmad
sáraithe.
Coinníonn bhéarsa
méar-chomhartha,
oighearhuacht
lán an chnís.

Zoraida Burgos
Aistriútheoir: Tomás Mac Siomóin

Only the Voice

With the wind made dumb,
we invent silence,
balance.
Only the voice,
the poem,
brings open spaces
close,
embraces time —
that pitiless sand
that slips and never stops —
and roots the fragile
instant.
Only the voice,
the poem,
deciphers the key,
the dream,
the deep sound
of the dead,
the signs,
now obscure,
of the glance,
the burning wound
of lovers,
the rosiness
of the clouds
as dawn breaks,
landscapes dark
against the light
and moons floating
upon the waters.
Only the voice,
the poem,
dissolves the verb
and its tenses,
subdues forgetting.
In its fingers
the line retains intact
the gesture,
the skin’s shudder.

Zoraida Burgos
Translation: Anna Crowe

सिर्फ़ आवाज़ ही

हवा के निःशब्द होने पर,
हम रचते हैं ख़ामोशी,
समता।
सिर्फ़ आवाज़ ही,
कविता,
खुली जगहों तक पहुँचती है,
समय को स्वीकारती है
—रेत जो बिना करुणा के
फिसले व न रुके—,
कोमल से क्षण को स्थापित करती है।
सिर्फ़ आवाज़ ही,
कविता,
अर्थ देती है संकेत का,
स्वप्न का,
मूलकों की गहरी नींद,
नज़र के अंव गूढ़ हुए प्रतीकों,
प्रेमियों की जीती चोट,
उषा काल में
बादलों की लाली,
भूदृश्यों के सम्मुख
बिखरते अपारदर्शी
प्रकाशपुंज
व नीरों पर प्रवाह करने वाले
चांदों का।
सिर्फ़ आवाज़ ही,
कविता,
क्रियायों का समय
चिलीन करती है,
विस्मृति को वश में करती है।
पद्य अंगुलियों पर भाव
संभाले रखता है,
खाल की अक्षत
सिहरन।

Zoraida Burgos
अनुवाद: Sameer Rawal

Arab

فقط الصوت

الريح صامتة
نخترع الصمت،
التوازن
فقط الصوت،
القصيدة
تُقرَّب الفضاء المفتوح
تستوعب الوقت
رمال بلا رحمة
تنزلق ولا تتوقف
تُجَدِّر اللحظة الضعيفةُ
فقط الصوت،
القصيدة
تفك شيفرة المفتاح،
الحلم
صوت الأموات العميق
إشارات النظرة المظلمة الآن
جرح العشاق المشتعل
احمرار السُحب
عند بزوغ الفجر
الظل المعتم للمناظر الطبيعية
والأقمار تطفو على المياه
فقط الصوت،
القصيدة
تُدَوِّب أزمنة الأفعال
تفرض النسيان
بيت الشَّعر يحتفظ بالإيماء
بين الأصابع
قشعريرة الجلد الظاهرة
دوماً

Zoraida Burgos
Hesham Abu-Sharar:
ترجمة

Solo la voce

Con il vento che tace,
inventiamo il silenzio,
l'equilibrio.
Solo la voce,
la poesia,
accosta spazi aperti,
accoglie il tempo —
sabbia che spietata
scivola e non si arresta —,
fissa l'istante,
così fragile.
Solo la voce,
la poesia,
decifra la chiave,
il sogno,
il suono profondo
dei morti,
i segni ora oscuri
dello sguardo,
la ferita ardente
degli amanti,
il rossore delle nuvole,
allo spuntar dell'alba,
i paesaggi in controluce
opachi e le lune
che affiorano
sulle acque.
Solo la voce,
la poesia,
scioglie i tempi
dei verbi
sconfigge l'oblio.
Il verso trattiene
sulle dita
il gesto,
il brivido intatto
della pelle.

Zoraida Burgos
Traduzione: Francesco Ardolino

Castellia

Solo la voz

Enmudecido el viento,
inventamos el silencio,
el equilibrio.
Solo la voz,
el poema,
acerca espacios
abiertos,
acoge el tiempo
—arena que sin piedad
corre y no se detiene—,
arraiga el instante,
tan frágil.
Solo la voz,
el poema,
descifra la clave,
el sueño,
el sonido profundo
de los muertos,
los signos
ya oscuros
de la mirada,
la herida ardiente
de los amantes,
el rubor de las nubes
al amanecer,
el contraluz opaco
del paisaje
y las lunas flotando
sobre el agua.
Solo la voz,
el poema,
disuelve el tiempo
de los verbos,
somete el olvido.
El verso retiene
en los dedos
el gesto,
el escalofrío intacto
de la piel.

Zoraida Burgos
Traducción: Carlos Vitale

只有声音

风缄默着，
我们拟出宁静，
平和。
只有声音，
诗，
穿越开阔的空间，
收留了时间
—那是无情滑过
未曾停息的流沙—，
攫取如此脆弱的一瞬。
只有声音，
诗，
破解了密钥，
梦，
亡灵们深沉的哀叹，
眼神里如今晦暗的讯息，
情人们炙热的伤痕，
云层中第一抹霞彩，
风景里黯然的角落
和水上飘零的月光。
只有声音，
诗，
融化了动词里的时间，
降伏了遗忘。
诗句将神情，
肌肤上未曾触动的颤慄
留在了指尖。

Zoraida Burgos
翻译: Xu Lingling

Finès

Vain ääni

Vaientunut tuuli,
keksimme hiljaisuuden,
tasapainon.
Vain ääni,
runo,
lähentää avoimia tiloja,
vastaanottaa aikaa
— hiekka,
joka säälimättä
valuu eikä pysähdy —
juurruttaa hetken,
niin hauraan.
Vain ääni,
runo,
purkaa salakielen,
unen,
kuolleiden syvän äänen,
katseen jo hämärtyneet
merkitykset,
rakastavainten tulisen haavan,
pilvien punerrus
aamun sarastuksessa,
maisemien himmeä
vastavalo
ja kelluvat kuut vedessä.
Vain ääni,
runo,
saa sulamaan
verbien aikamuodot,
alistaa unohtukseen.
Runo seisauttaa
sormien eleen,
ihon ehyen
vilunväristyksen.

Zoraida Burgos
Suomennos: António Altarriba

Bare stemmen

Når vinden forstummer
skaper vi stillhet,
likevekt.
Bare stemmen,
diktet,
Bringer nær de åpene steder,
tar imot tiden
— sand som ganske
nådeløst
glir avgårde
uten stans—,
rotfester det så skjøre
øyeblikk.
Bare stemmen,
diktet,
tyder koden,
drømmen,
de dødes dype lyd,
de i dag så dunkle
blikkets tegn
elskerparenes sviende sår,
skynes rødme
ved morgengry,
landskapenes opake
mottlys,
og månene som flyter
på vannene.
Bare stemmen,
diktet,
oppløser
verbenes tider,
kuer glemselen.
Verset bevarer
gesten i fingrene,
hudens intakte
kuldegys.

Zoraida Burgos
Oversatt av: Anne-Lise Cloetta

Alemany

Gaèlic Iriandès

Francès

Mandarì

Noruec